

30 . Beclean | Județ: Bistrița-Năsăud | Punct: Dealul Bileag | Anul: 2001

Anul: 2001

Cod RAN: 32492.01

Perioade: Preistorie, Protoistorie

Epoci: Epoca bronzului, La Tène

Categorii sit: Apărare (construcții defensive)

Autori: Gelu Florea, Liliana Suci, Dan Lucian Vaida, Floarea Vaida

Instituții: Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Muzeul Grăniceresc Năsăudean, Liceul Agricol Beclean

Raport

Fortificația de la Beclean se află pe valea Someșului Mare și a fost amplasată pe dealul Bileag, deal de gresii de pe malul nordic al râului, având altitudinea absolută de 351 m. Fortificația, depistată în urma unei periegeze din anul 1998, este din câte se cunoaște până în prezent, singura fortificație dacică amplasată pe Someș, într-un punct care îi conferă o poziție strategică deosebită: posibilitatea supravegherii Someșului Mare până la Dej și de asemenea, cu vedere directă spre confluența văii Șieului cu Someșul, respectiv spre fortificația de la Șieu Măgheruș. Cercetările sistematice au început în anul 1998 și ele continuă până în prezent.

Starea de conservare a elementelor de fortificare este relativ bună, în schimb platoul superior este distrus în proporție foarte mare de numeroase gropi moderne care au afectat stratigrafia și complexe.

În anul 2001 cercetarea s-a axat în principal pe dezvelirea terasei superioare a fortificației de la Beclean - dealul Bileag. Săpăturile din acest an le-au continuat pe cele din anul 2000.

Astfel a fost terminată secțiunea S. I/2000 trasată pe terasa din spatele valului I având dimensiunile de 19 x 2 m și scopul de a surprinde eventualele urme de locuire din interiorul fortificației. Stratigrafia acestei secțiuni (de sus în jos): (1) humus actual, (2) pământ maroniu cu pigmentație de arsură (al doilea nivel dacic), (3) pământ negru cenușiu cu pigmentație (primul nivel dacic), (4) pământ galben de amenajare, (5) stânca nativă.

Toate nivelele din această secțiune conțin complexe de locuire după cum urmează: între m. 4,5 - 8 și pe toată lățimea secțiunii au fost descoperite urmele unei construcții (dărâmătură de perete arsă, fragmente de bârne și amprente ale acestora măsurând uneori 50-60 cm, pietre căzute etc.) aparținând celui de-al doilea nivel dacic. Pentru verificarea acesteia a fost deschisă caseta C II/2001 cu dimensiunile de 1,7 x 2,5 m. S-a constatat că stratul de dărâmătură de perete continuă pe toată suprafața casetei astfel încât în anul 2002 cercetările vor continua în acest punct pentru a lămurii rostul, forma și dimensiunile acestei construcții.

Aparținând celui de-al doilea nivel dacic, între m. 11-16 a fost descoperită o construcție semiadâncită (platformă de fragmente ceramice dacice și pietre de râu) care se întinde pe toată lățimea secțiunii. Imediat sub această platformă, în jurul unei porțiuni cu pământ ars la roșu, au fost descoperite fragmente de creuzete, piese mărunte de fier, stropi de bronz etc., indicând existența aici a unui posibil atelier de bronzieri.

Din primul nivel dacic, parțial deranjat de cel de-al doilea, s-au descoperit mai multe gropi dintre care se remarcă G1/2001. Groapa, care se adâncește la peste 3 m, conținea lentile de arsură și pigmentație de cărbune, oase și fragmente ceramice, iar spre fundul ei, un capac aproape întreg maroniu din pastă de proastă calitate, o buză de fructieră și un fund de vas negru lustruit, toate sub dale mari de gresie puse în cant. Și în această zonă urmează ca în anul 2002 să fie continuate cercetările pentru a stabili forma și rostul gropii.

În pământul galben de amenajare de sub primul nivel dacic s-a conturat în plan o groapă (G3) având diametrul de 1,1 m care conținea pietre locale (lespezi de gresie, unele puse în cant), pigmenți de cărbune și arsură, oase și fragmente ceramice.

Pe aceeași terasă cu S. I/2000 a fost trasată o suprafață SS. I/2001 cu dimensiunile de 8 x 10 m. Deocamdată, în această suprafață a fost săpat doar nivelul superior, cercetările urmând să continue și în anul următor. S-au conturat aici două grupări de pietre de râu și gresii, unele parțial arse. Prima, de formă neregulată, este formată cu predilecție din lespezi de gresie în timp ce în a doua predomină piatra de râu. A doua grupare de pietre pare a marca conturul unei construcții patrulatere, surprinsă parțial în suprafața SS. I/2001. Materialele recoltate din această suprafață constau din ceramică (fragmente de vase și vase întregibile: vas borcan, ceașcă - opaiț, vâscior miniatural), cute, calapod pentru ceramică, fragmente de creuzete, oase de animale (inclusiv colți de mistreț), râșniță fragmentară, piese de fier etc.

Tot în acest an a mai fost deschisă o casetă C. I/2001 de 5 x 2 m cu scopul de a lămuri forma bordeiului surprins în S I/1999. Materialele arheologice constau din ceramică dacică și piese de fier (o seceră cârlig, o verigă de fier etc.) Au fost, de asemenea, descoperite fragmente ceramice Coțofeni, aparținând unui strat preistoric surprins și în anii anteriori, deranjat de amenajările dacice ulterioare.

Cercetările din anii următori vor avea ca principal obiectiv finalizarea cercetărilor la SS I/2001 și continuarea investigațiilor pe terasele și platoul superior din interiorul elementelor de fortificare.

Materialele arheologice sunt păstrate la Muzeul Grăniceresc Năsăud (jud. Bistrița Năsăud).

Datarea sitului: ambele niveluri surprinse aparțin civilizației dacice clasice (sec. I a. Chr. - I p. Chr.), existând indicii pentru o locuire Latene mijlocie (fragmente ceramice cu un aspect mai vechi) și pentru existența unui nivel Coțofeni, deranjat de amenajările ulterioare.

Informații suplimentare online

[Raportul 1290 din cronica.cimec.ro](http://raportul1290.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.mapserver.cimec.ro)
